

skal Amtskommissionen afgøre, om den Pris, som vedkommende er blevet enig med Ejeren om, er rimelig eller ikke.

Efter Loven af 4. Oktober er det udelukkende Jordlovsudvalget og særlig dets Formand, som efterhaanden praktiserer denne Lov ret egenmægtigt, ret suverænt, der bestemmer Prisen paa Jorden eller dog bestemmer, hvilket Stykke Jord der skal tildeles den enkelte Mand, og denne er nødsaget til at tage det til den Pris, som Vurderingsraadet har fastsat. Indenfor Jordlovsudvalget vil man saa mene, at man kan bøde paa Jordens mindre gode Beskaffenhed ved at give de vedkommende noget mere. Jeg vil mene, at dette er en ganske overordentlig slet Foranstaltning, thi naar Jorden nu en Gang ikke egner sig for et mindre Jordbrug, saa vil den egne sig endnu mindre for et Jordbrug, som bliver nogle Tønder Land større; der vil kun ske det, at Underskuddet bliver rigeligere.

Der er den store Forskel paa disse to Love, at efter Statshusmandsloven kan Ejeren gøre ved denne Jord, hvad han vil; han er ikke paa nogen Maade indskrænket i sin Ejendomsret; det eneste, Loven paabyder, er, at disse Brug skal opretholdes som Husmandsbrug. Ifølge Loven af 4. Oktober sker der derimod ikke saa faa Indskrænkninger i den frie Brug af den Jord, som er overladt vedkommende. Der staar i Loven, at de vedkommende selv skal drive Ejendommen. Det er ganske mærkeligt vedblivende i denne Lov at fastholde en Betegnelse som „Ejendom“, thi der findes jo ingen Ejendom, i alt Fald er det Staten, som er Ejer, alle andre er kun Brugere. Brugeren skal selv bebo og drive denne Husmandslod, som han faar, han maa ikke bortleje nogen Del af den eller opføre Lejehuse paa den. Det er meget betydelige Indskrænkninger i den frie Ejendomsform, og det er selvsagt begrundet paa, at det er Statsfæste. Den Pris, som man ifølge Loven af 4. Oktober skal give for Jord til disse Brug, fastsættes af Vurderingsraadet og fastsættes til den Pris, som en forstandig Køber maatte anse for rimelig at byde for Jord, der hørte til et mindre Gaardmandsbrug. Nu hører man fra radikal Side Gang paa Gang den Paastand fremsat, at den Jord, som erhverves til Husmandsbrug ifølge Statshusmandsloven, er betydeligt dyrere end den, som erhverves efter den anden Lov. Nu vil jeg gerne fremsætte det Spørgsmaal: Kan man dog ikke anse de Mennesker, som mener sig i Besiddelse af Dygtighed til at

drive et saadant Brug og ønsker at komme i Besiddelse deraf i Henhold til Statshusmandsloven, for at være forstandige Købere? Jeg maa mene jo. Og er de forstandige Købere, saa giver de netop den Pris, som Vurderingsraadet vil vurdere den Jord til, som Jordlovsudvalget udstykker til mindre Husmandsbrug. Naar man fra den Side hænger sig i Udstykningsforeningernes Synders Mangfoldighed, mener jeg, det er ganske uretfærdigt overfor Statshusmandsloven, thi i denne Lov staar der intet om, at Udstykningsforeningerne har nogen Virksomhed paa dette Omraade. At Udstykningsforeningerne ganske privat griber ind og leder og planlægger saadanne Udstykninger, har intet som helst med Lovens virkelige Bestemmelser at gøre. Derfor mener jeg, at det er ganske ved Siden af, naar det ærede Medlem Hr. Niels Frederiksen Gang paa Gang staar op og angriber disse Udstykningsforeninger paa det kraftigste. De Mennesker, som ønsker at komme i Besiddelse af Jord i Henhold til Statshusmandsloven, behøver jo ikke at henvende sig til Udstykningsforeningerne, tværtimod, det staar dem frit for at erhverve sig et Stykke Jord paa et hvilket som helst Sted i Landet, hvor de kan faa et Stykke Jord. Naar Udstykningsforeningerne har været saa ufornuftige, at de, animerede af Loven af 6. Maj 1921, er røget til under Højkonjunkturerne at købe større Ejendomme med det Formaal at udstykke dem til Husmandsbrug, er det beklageligt, men det kan sandelig ikke lægges Statshusmandsloven til Last; Lovens gode Principper kan ikke brydes, fordi der af en saadan Institution som en Udstykningsforening foretages letsindige Handlinger. Der er den Mulighed, at der ved de Omvurderinger, som vil finde Sted ifølge Loven af 4. Oktober, vil fremgaa et ulige Forhold overfor disse Brug, naar de er oprettet paa samme Tidspunkt, idet man kan tænke sig, at Jorden ved de Brug, som er oprettet ifølge Statshusmandsloven, er købt for dyrt i Forhold til det, som Jorden ved de Brug, der er oprettet ifølge Loven af 4. Oktober, vil blive vurderet til. Der er jo tilvejebragt den Mulighed, at der hvert femte Aar eller efter det Aaremaal, som Loven nu en Gang bestemmer, kan ske en Omvurdering, og efter den nye Vurdering af Jorden vil den fremtidige Forrentning finde Sted; men om denne Ulighed vil blive saa stor, som man fra radikal Side tænker sig, tvivler jeg meget om.

Vi har set, hvorledes disse Vurderings-